

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

РІШЕННЯ
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

09 вересня 2019 р.

Справа №200/8527/19-а

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд в складі головуючого судді Аляб'єва І.Г., розглянувши у відкритому судовому засіданні адміністративну справу за позовом Державної служби геології та надр України до Державного підприємства «Шахтарськантрацит» про припинення права користування надрами шляхом анулювання спеціальних дозволів на користування надрами,-

встановив:

Позивач, Державна служба геології та надр України, звернувся до Донецького окружного адміністративного суду з позовною заявою до Державного підприємства «Шахтарськантрацит» (далі – ДП «Шахтарськантрацит»), в якій просить суд припинити право користування надрами шляхом анулювання спеціальних дозволів на користування надрами № 3180 від 02 жовтня 2003 року та № 3177 від 02 жовтня 2003 року наданих ДП «Шахтарськантрацит».

Доводи позовної заяви обґрунтовані тим, що з моменту отримання спеціального дозволу у відповідача, як у надрокористувача виникли права та обов'язки, встановлені Кодексом України про надра та Порядком надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 року № 615 та відповідач зобов'язаний у встановленому порядку подавати до Державного науково-виробничого підприємства «Державний інформаційний геологічний фонд України» щорічні звіти відповідно до форми державної статистичної звітності як підтвердження експлуатації корисних копалин.

Позивач вказує, що в порушення вимог угоди про умови користування надрами та статті 24 Кодексу України про надра відповідач не подав до Державного науково-виробничого підприємства «Державний інформаційний геологічний фонд України» щорічні звіти за 2014 рік

Враховуючи наведене, позивач просить позовні вимоги задовольнити та припинити право користування надрами шляхом анулювання спеціальних дозволів на користування надрами від 02 жовтня 2003 року № 3180 та від 02 жовтня 2003 року № 3177.

Ухвалою суду від 08 липня 2019 року відкрито провадження в адміністративній справі та призначено підготовче засідання на 29 липня 2019 року.

29 липня 2019 року відкладено розгляд справи на 29 серпня 2019 року.

Ухвалою суду від 29 серпня 2019 року закрито підготовче провадження та призначено справу до судового розгляду по суті на 09 вересня 2019 року.

Відповідач відзив на адміністративний позов не надав, думку стосовно заявлених позовних вимог не висловив, про дату, час та місце розгляду справи повідомлявся шляхом оприлюднення ухвали про відкриття провадження у справі та судових повісток на

офіційному веб-порталі судової влади України (<http://adm.dn.court.gov.ua/sud0570/povistky/>) що передбачено частиною першою статті 130 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України).

Сторони у судовому засіданні не з'явилися, про дату та місце розгляду справи повідомлені належним чином

05 вересня 2019 року представник відповідача, засобами електронного зв'язку, надав клопотання про проведення судового засідання без його участі.

Згідно із частиною першою, четвертою статті 229 Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАС України) суд під час судового розгляду адміністративної справи здійснює повне фіксування судового засідання за допомогою відео- та (або) звукозаписувального технічного засобу в порядку, визначеному Положенням про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему.

У разі неявки у судовому засіданні всіх учасників справи або якщо відповідно до положень цього Кодексу розгляд справи здійснюється за відсутності учасників справи (у тому числі при розгляді справи в порядку письмового провадження), фіксування судового засідання за допомогою звукозаписувального технічного засобу не здійснюється.

За таких обставин суд дійшов висновку про можливість розгляду справи у відкритому судовому засіданні без фіксування судового засідання за допомогою звукозаписувального технічного засобу.

Дослідивши докази, що містяться у матеріалах справи, суд встановив наступне.

ДП «Шахтарськантрацит» зареєстроване за юридичною адресою: 86211, Донецька область, м. Шахтарськ, вул. Крупської, б. 20, код в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України 32299510.

ДП «Шахтарськантрацит» надано спеціальні дозволи на користування надрами від 02 жовтня 2003 року № 3180 з метою видобування кам'яного вугілля, строком на 17 років до 02 жовтня 2020 року та № 3177 з метою видобування кам'яного вугілля та супутніх корисних копалин, строком на 16 років до 02 жовтня 2019 року.

Згідно п. 7.2. Угоди між сторонами про умови користування надрами № 3180 від 18 жовтня 2012 року, ДП «Шахтарськантрацит» зобов'язане у встановленому порядку подавати фонд України» щорічні звіти відповідно до форми державної статистичної звітності форми 5-гр.

07 квітня 2015 року Державним науково-виробничим підприємством «Державний інформаційний геологічний фонд України» повідомлено позивача, що ДП «Шахтарськантрацит» не надало до ДНВП «Геоінформ України» звіти щодо руху запасів (формі 5-гр, 6-гр, 7-гр) за 2014 рік.

Наказом Державної служби геології та надр України № 122 від 19 травня 2015 року зупинено дію спеціальних дозволів на користування надрами та надано 30 календарних днів для усунення порушень законодавства.

Листом ДФС України від 18 червня 2015 року №14611/5/99-99-15-04-01-16 надано до Державної служби геології та надр України перелік суб'єктів господарювання, що не вносили, не своєчасно вносили суми податкових зобов'язань з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин та не подають податкової звітності, до якого належить ДП «Шахтарськантрацит».

Наказом Державної служби геології та надр України № 280 від 10 вересня 2015 року зупинено дію спеціальних дозволів на користування надрами та надано 30 календарних днів для усунення порушень законодавства.

Наказом Державної служби геології та надр України № 230 від 17 травня 2017 року продовжено термін для усунення порушень до 01 вересня 2017 року.

Листом ДФС України від 10 січня 2018 року №377/5/99-99-12-03-04-16 надано до Державної служби геології та надр України перелік суб'єктів господарювання, що не вносили, не своєчасно вносили суми податкових зобов'язань з рентної плати за користування

надрами для видобування корисних копалин та не подають податкової звітності, до якого належить ДП «Шахтарськантрацит».

Наказом Державної служби геології та надр України № 138 від 26 квітня 2018 року надкористувачу надано термін до 01 липня 2018 року для усунення порушень законодавства.

Листом від 27 грудня 2018 року №24458/5/99-99-12- 03-04-16 ДФС України виклало прохання до Державну службу геології та надр України щодо розгляду питання про зупинення дії спеціальних дозволів на користування та надано перелік суб'єктів господарювання, що не вносили, не своєчасно вносили суми податкових зобов'язань з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин та не подають податкової звітності, до якого належить ДП «Шахтарськантрацит».

На підтвердження факту повідомлення ДП «Шахтарськантрацит» про зупинення дії спеціального дозволу та необхідності усунення порушень позивач посилається на оголошення в офіційному віснику «Урядовий кур'єр» від 09 червня 2015 року № 101.

Також Держгеонадра надана до позову копії оголошень в офіційному віснику «Урядовий кур'єр» від 17 травня 2018 року № 92 та від 28 березня 2019 року № 60 про надання надкористувачами, зокрема і ДП «Шахтарськантрацит», в 15денний строк власної пропозиції (згоди/незгоди) на зупинення права користування надрами.

Інформація щодо згоди / незгоди відповідача чи інформація про усунення порушень не надходила.

Здійснивши оцінку обставин справи та надавши їм юридичної кваліфікації, суд прийшов до висновку про задоволення позову, виходячи з наступного.

Відповідно до статті 2 КАС України завданням адміністративного судочинства є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Статтею 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та Законами України.

Регулювання гірничих відносин з метою забезпечення раціонального, комплексного використання надр для задоволення потреб у мінеральній сировині та інших потреб суспільного виробництва, охорони надр, гарантування при користуванні надрами безпеки людей, майна та навколишнього природного середовища, а також охорона прав і законних інтересів підприємств, установ, організацій та громадян належить до завдань Кодексу України про надра.

Положеннями статті 13 цього Кодексу встановлено, що користувачами надр можуть бути підприємства, установи, організації, громадяни України, а також іноземці та особи без громадянства, іноземні юридичні особи.

Відповідно до статті 16 Кодексу України про надра спеціальні дозволи на користування надрами надаються переможцям аукціонів, крім випадків, визначених Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, або Радою міністрів Автономної Республіки Крим щодо розробки родовищ корисних копалин місцевого значення на території Автономної Республіки Крим.

Державна служба геології та надр України є центральним органом виконавчої влади, який наділений функціями для забезпечення реалізації державної політики у сфері надкористування та діє відповідно до Положення про Державну службу геології та надр України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року за № 1174.

Пунктом 4 зазначеного Положення визначено, що Державна служба геології та надр України відповідно до покладених на неї завдань, зокрема: видає в установленому порядку спеціальні дозволи на користування надрами (у тому числі на користування

нафтогазоносними надрами); зупиняє та анулює в установленому порядку дію спеціальних дозволів на користування надрами (у тому числі на користування нафтогазоносними надрами), поновлює їх дію у разі зупинення.

Положеннями ст. 24 Кодексу України про надра встановлено, що користувачі надр зобов'язані виконувати вимоги щодо користування надрами, встановлені законодавством України та угодою про розподіл продукції.

Пунктом 5 частини першої статті 26 Кодексу України про надра передбачено, що право користування надрами припиняється у разі використання надр не для тієї мети, для якої їх було надано, порушення інших вимог, передбачених спеціальним дозволом на користування ділянкою надр.

Отже, порушення вимог, передбачених спеціальним дозволом на користування ділянкою надр, є самостійною підставою для припинення права користування ними.

Судом встановлено, що однією з умов користування надрами, яка передбачена спеціальним дозволом № 3180 від 02 жовтня 2003 року є подання у встановленому порядку до Держгеонадра інформації щодо користування надрами.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Шахтарськантрацит» цього обов'язку не виконало.

Крім того, статтею 28 кодексу України про надра встановлено, що користування надрами є платним, крім випадків, передбачених статтею 29 цього Кодексу. Плата справляється за користування надрами в межах території України, її континентального шельфу і виключної (морської) економічної зони. Плата за користування надрами справляється у вигляді:

1. рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин;

2. рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин та рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, встановлюються Податковим кодексом України.

Пунктом 2 Особливих умов спеціального дозволу на користування надрами № 3180 від 02 жовтня 2003 року встановлено: «Своєчасна і в повному обсязі сплата обов'язкових платежів до Державного бюджету згідно з чинним законодавством».

Пунктом 1 Особливих умов спеціального дозволу на користування надрами № 3177 від 02 жовтня 2003 року встановлено: «Своєчасна і в повному обсязі сплата обов'язкових платежів(в тому числі, відрахувань за геологорозвідувальні роботи) до Державного бюджету згідно з чинним законодавством».

Судом встановлено, що листом ДФС України від 18 червня 2015 року №14611/5/99-99-15-04-01-16 надано до Державної служби геології та надр України перелік суб'єктів господарювання, що не вносили, не своєчасно вносили суми податкових зобов'язань з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин та не подають податкової звітності, до якого належить ДП «Шахтарськантрацит».

Отже, ДП «Шахтарськантрацит» порушило вимоги пункту 2 Особливих умов на користування надрами № 3180 від 02 жовтня 2003 року та пункту 1 Особливих умов на користування надрами № 3177 від 02 жовтня 2003 року.

Частиною другою статті 26 Кодексу України про надра встановлено, що право користування надрами припиняється органом, який надав надра у користування, а у випадках, передбачених пунктами 4, 5, 6 цієї статті, у разі незгоди користувачів, - у судовому порядку.

Отже, орган, який надав надра у користування, повноважний припинити право користування надрами у випадку, передбаченому пунктом 5 частини першої статті 26 Кодексу України про надра, лише за наявності згоди на це користувача надрами.

З огляду на те, що товариство з обмеженою відповідальністю «Шахтарськантрацит» не дало згоду на припинення права користування надрами, наявні підстави для припинення

цього права у судовому порядку.

Суд зазначає, що Державною службою геології та надр України вжито необхідні заходи щодо встановлення достатніх строків для усунення Відповідачем порушень вимог користування надрами, а також у зв'язку із відсутністю будь-яких відомостей від нього, в офіційному виданні "Урядовий кур'єр" оприлюднене відповідне оголошення.

Аналогічна правова позиція викладена в постанові Верховного Суду від 03.05.2018 року у справі №812/1074/17.

Відповідно до частини першої статті 77 КАС України кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього Кодексу.

Згідно з частиною першою статті 90 КАС України суд оцінює докази, які є у справі, за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на їх безпосередньому, всебічному, повному та об'єктивному дослідженні.

Суд вважає, що позивачем надані належні докази порушення відповідачем норм чинного законодавства в сфері надрокористування. Оскільки відповідачем не надавалась звітність, передбачена Угодою № 3180 про умови користування надрами з метою видобування коричневих копалин від 18 жовтня 2012 року, існує податковий борг зі сплати рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин, що є порушенням вимог, передбачених чинним законодавством та спеціальним дозволом, вжиті позивачем заходи щодо усунення порушень норм чинного законодавства до такого усунення не привели, суд вважає позовні вимоги такими, що підлягає задоволенню в повному обсязі.

Вирішуючи питання щодо розподілу судових витрат, суд зазначає наступне.

Відповідно до частини другої статті 139 КАС України при задоволенні позову суб'єкта владних повноважень з відповідача стягуються виключно судові витрати суб'єкта владних повноважень, пов'язані із залученням свідків та проведенням експертиз. Отже, у даній справі судовий збір, сплачений позивачем, з відповідача не стягується.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 2, 139, 242-246, 250, 256 Кодексу адміністративного судочинства,

в и р і ш и в:

Адміністративний позов Державної служби геології та надр України (03057, м. Київ, вул.Антоня Цедіка, 16, код ЄДРПОУ 37536031) до Державного підприємства «Шахтарськантрацит» (86211, Донецька область, м. Шахтарськ, вул. Крупської, 20, код ЄДРПОУ 32299510) про припинення права користування надрами шляхом анулювання спеціальних дозволів на користування надрами - задовольнити.

Припинити право користування надрами шляхом анулювання спеціальних дозволів на користування надрами від 02 жовтня 2003 року № 3180 та №3177 наданих Державному підприємству «Шахтарськантрацит».

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення може бути подана безпосередньо до суду апеляційної інстанції шляхом подання апеляційної скарги через суд першої інстанції протягом тридцяти днів з дня складення повного судового рішення.

Повне рішення судом складено 09 вересня 2019 року.

Суддя

